

Danmarks Pelagiske Producentorganisation

Nordsøcentret • Postboks 104 • 9850 Hirtshals
Telefon 98 94 42 39 • Telefax 98 94 29 23 • E-mail: po@pelagisk.dk • CVR-nr. 78 32 12 10

Europaudvalget

Hirtshals, 10. januar 2012

Vedr. forhandlinger vedr. forvaltningen af makrelbestanden i Nordøstatlanten og EU-Kommissionens forslag om foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene

Med en samlet værdi af mere end 7,5 mia. kr. i 2011 er makrel den mest værdifulde enkelart i Nordøstatlanten. Også i dansk fiskeri var makrel i 2011 den mest værdifulde pelagiske art, og den totale omsætning på ca. 400 mio. kr. udgjorde ca. 50% af omsætningen i Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) og mere end 10% af den samlede omsætning i danske fiskeri. Hertil kommer en betydelig forarbejdningsindustri, som hvert år aftager mere end 30.000 tons makrel og sikrer eksportindtægter og arbejdspladser i kystzonen.

I 1999 etablerede EU, Norge og Færøerne en aftale om bæredygtig udnyttelse af makrelbestanden. I 2008 begyndte islandske fiskere at udnytte, at bestanden havde øget sit udbredelsesområde til også at omfatte islandsk økonomisk zone. I løbet af få år er islandske fangster således vokset fra få hundrede tons om året til mere end 150.000 tons i 2011. Dette tal skal ses i forhold til en samlet anbefalet fangst på 672.000 tons. fra ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd).

I lyset af den voldsomme stigning i det islandske fiskeri valgte Færøerne i 2010 at træde ud af aftalen med EU og Norge. Færøerne har siden øget deres fiskeri fra ca. 25.000 tons under aftalens vilkår, til mere end 150.000 tons i 2011. Dette overfiskeri er bl.a. foregået med fabriksfartøjer chartret i Kina og Belize. Altså fartøjer som ikke tidligere har haft tilknytning til fiskeri i Nordatlanten.

Alt i alt betyder udviklingen i de islandske og færøske fiskerier, at den samlede udnyttelse af makrelbestanden er tæt ved 50% højere end de biologiske anbefalinger fra ICES.

Det er til dato desværre ikke lykkedes at lave en aftale med Island og Færøerne om hvilke andele af de samlede fiskerimuligheder, der skal tilfalde de to lande. Forhandlingerne mellem de fire parter genoptages i Bergen den 25.-27. januar 2012.

Det er DPPOs opfattelse, at både det islandske og det færøske overfiskeri i 2010 og 2011 og deres krav i de igangværende forhandlinger er ude af proportioner med hvad, der er ret og rimeligt. En direkte konsekvens af overfiskeriet i Nordatlanten er, at danske fiskere risikerer at miste den bæredygtigheds-certificering, som er opnået gennem flere års ansvarlig og skånsom udnyttelse af makrelressourcen.

Med udgangspunkt i priserne på det nuværende marked for makrel vil de islandske og færøske forlangender på i alt mere end 20% af de samlede kvoteandele udgøre en værdi af ca. 2 mia. kr. om året. Omsætning, som hvert år skal afgives af fiskerne i EU og Norge. Det svarer til mere end 2/3 af den samlede omsætning i dansk fiskeri eller for Færøerne alene mere end to gange det årlige bloktilskud fra Danmark. En væsentlig reduktion i kvoten vil således få afgørende negative økonomiske konsekvenser for fiskeindustrien i Danmark.

Det er DPPOs klare indtryk, at den danske regering, og det danske Udenrigsministerium i særdeleshed, hidtil i forhandlingerne ikke i tilstrækkelig grad har analyseret konsekvenserne af de betydelige økonomiske tab, som EU og Norges industri må forvente, såfremt det nuværende uregulerede overfiskeri fortsætter, eller hvis de Islandske og Færøske krav til kvoteandele imødekommes.

DPPO støtter sammen med resten af den europæiske pelagiske flåde organiseret i sammenslutningen af europæiske producentorganisationer (EAPO) og Kommissionens rådgivende råd for pelagiske bestande (Pelagisk RAC) det initiativ, Kommissionen har igangsat for at muliggøre handelssanktioner overfor Island og Færøerne for at få dem til at komme til forhandlingsbordet med rimelige krav og forventninger. Det har længe været et krav fra fiskerierhvervet i EU og Norge, at alle muligheder for at lægge pres på de to lande blev undersøgt og udnyttet. I flere lande har den pelagiske sektor på eget initiativ lykkedes med at iværksætte foranstaltninger til at begrænse og blokere for samarbejde og handel med færøske og islandske pelagiske interesser. Det gælder også for medlemmerne af DPPO.

DPPO betragter forslaget om sanktioner som et væsentligt skridt i anerkendelsen af fiskebestande som elementære naturressourcer, der skal beskyttes og udnyttes bæredygtigt i henhold til internationale aftaler og videnskabelig rådgivning. Effektive sanktioner er fundamentale i bestræbelserne på at etablere effektiv rettighedsbaseret fiskeriforvaltning og undgå den "tragedy of the commons" som har kendetegnet udnyttelsen af fiskeressourcer igennem århundreder. I tilfældet makrel i Nordatlanten har 13 forskellige lande interesse i bestanden. Frem til 2009 var 12 af disse landes fiskerier omfattet af en international langsigtet forvaltningsplan, som ifølge ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd) bl.a. resulterede i, at bestandens gydebiomasse voksede fra omkring 1,7 mio. tons. i 2003 til ca. 3 mio. tons i 2009. Det vurderes, at det er denne betydelige genopretning af makrelbestanden, som har resulteret i en mere omfattende udbredelse i islandsk og færøsk farvand, snarere end permanente ændringer i bestandens migrationsmønster som angivet i notater fra Fødevarerministeriet.

Det er dette ansvarlige og langsigtede internationale forvaltningssamarbejde som Island og Færøerne har valgt at sætte over styr, med betydelige økonomiske konsekvenser for EU's og norske fiskere og potentielt katastrofale konsekvenser for makrelbestanden.

På baggrund af ovenstående bemærkninger forventer DPPO, at Regeringen

- støtter arbejdet for bæredygtig udnyttelse og beskyttelse af fiskebestande,
- støtter principperne i forslaget,
- værner om "danske" interesser og
- derfor arbejder for at effektive og omfattende sanktioner overfor Færøerne og Island træder i kraft hurtigst muligt.

DPPO deler Kommissionens opfattelse af, at sanktioner, for at være virkningsfulde, må føre til adfærdsændringer. Det er derfor afgørende, at listen over mulige sanktioner udvides til også at omfatte restriktioner for handel med fiskevarer generelt. Som det fremgår af Fødevareministeriets supplerende notat, er værdien af EU's import af makrel fra Island og Færøerne minimal i forhold til de værdier EU og norsk fiskeindustri står til at miste både på kort og langt sigt, hvis den nuværende hensynsløse og uansvarlige adfærd fortsætter. Handlen med fiskevarer generelt er langt mere omfattende, og rettidige restriktioner må forventes at resultere i den ønskede adfærdsændring inden for en kortere tidshorisont.

Som formand for EU, leder af Rigsfællesskabet og medlem af Norden har Danmark har et betydeligt og særligt stort ansvar i arbejdet med at genoprette en ansvarlig forvaltning af makrelressourcen. Med udgangspunkt i de betydelige EU interesser som makrelfiskeriet repræsenterer, bør Danmark udvise rettidig ansvarlighed og gå forrest i implementeringen af udvidede og effektive handelsrestriktioner overfor Færøerne og Island.

Allerede under forhandlingerne i Bergen bør det danske formandskab i langt højere grad end hidtil lede EU til en ansvarlig og forsvarlig linje, lægge maksimalt pres på de uansvarlige parter og udnytte de muligheder for direkte indflydelse, man har i Island og på Færøerne i særdeleshed.

Ligesom vores kollegaer i EU og Norge finder DPPO det uforståeligt og uacceptabelt, at det danske rigsfællesskab anno 2012 – qua Færøernes handlinger i makrelsagen – repræsenterer en hidtil uset grad af uansvarlighed og hensynsløshed i international fiskeriforvaltning.

Med venlig hilsen

Danmarks Pelagiske Producentorganisation

Esben Sverdrup – Jensen